

Nationale Omgevingsvisie: veel wensen, groter ruimte

Auteur: Minou van Dillen

Klimaatadaptatie en energietransitie, de woningopgave en de transitie van de landbouw leggen extra beslag op schaarse ruimte. Slim combineren van opgaven is nu meer dan ooit nodig, aldus het kabinetsperspectief op de Nationale Omgevingsvisie (NOVI).

Op 5 oktober presenteerde minister Ollongren het kabinetsperspectief over de richting van de NOVI aan de Tweede Kamer. De NOVI is onderdeel van de nieuwe Omgevingswet en als zodanig richtinggevend voor lagere overheden bij het opstellen van hun omgevingsvisies.

Meer ondergrondse infra

Belangrijk onderdeel van NOVI is de ruimtelijke impact van het klimaatbeleid. Het opwekken van duurzame energie met zon en wind zal veel zichtbaarder zijn en een groter beslag op ruimte leggen dan de huidige energievoorziening. Duurzame energievoorzieningen nemen niet alleen bovengronds extra ruimte in, maar ook ondergronds. Ondergrondse infrastructuur is niet

alleen nodig voor het transport van energie, maar ook voor de opslag van energie in verschillende vormen. Voor al deze activiteiten zijn bovengrondse installaties nodig en ondergrondse bronboringen en kabels en leidingen. Zoals bekend houden kabels en leidingen de gemoederen bezig.

Het kabinet vindt het belangrijk dat bij aanleg, onderhoud en vervanging van ondergrondse netwerken van kabels en leidingen zoveel mogelijk opgaven worden gecombineerd en dat gestreefd wordt naar de laagste maatschappelijke kosten en de minst mogelijke overlast.

Zonnepanelen en woningen

Het kabinet vindt combineren van functies belangrijk en heeft daarom een voorkeur voor het plaatsen van zonnepa-

nelen op daken. Toch blijft ook grootschalige ontwikkeling met windmolens en zonneweides nodig om de doelen te halen, aldus het kabinet. Daarbij vindt zij dat clustering van windmolens en grotere zonneweiden in het landelijk gebied versnippering voorkomt.

De ruimtelijke inpassing van de energietransitie is aan de medeoverheden, in samenwerking met de energiesector en andere belanghebbenden. Het instrument daarvoor zijn de Regionale Energiestrategieën (RESSen).

Tot 2030 moeten er ongeveer een miljoen woningen worden gebouwd om de groeiende vraag bij te kunnen benen. Dit legt een enorm ruimtelijk beslag. Daarom dienen deze woningen volgens het kabinet in eerste instantie binnen de bebouwde omgeving te komen. In twee-

beslag

Tot 2030 zijn een miljoen nieuwe woningen nodig. Het kabinet wil dat deze in eerste instantie binnen de bebouwde omgeving komen en in tweede instantie aan de randen daarvan Foto: iStock

Het kabinet heeft een voorkeur voor het plaatsen van zonnepanelen op daken

Fotobewerking: Minou van Dillen

de instantie kunnen deze woningen aan de randen van bestaand stedelijk gebied gebouwd worden.

Landbouw en natuur

Het kabinet vindt dat huidige productiemethoden in de land- en tuinbouw en het consumentengedrag een te grote belasting vormen voor bodem, lucht en water. Daarom bepleit het kringlooplandbouw en natuurinclusieve landbouw. Een transitie van de landbouw is de komende decennia dan ook onvermijdelijk, stelt het kabinet. Zij vindt dat er daarbij ruimtelijk opnieuw naar de indeling van het landelijk gebied moet worden gekeken. Niet dominant vanuit de landbouwfunctie, zoals vroeger bij de ruilverkaveling, maar vanuit alle wensen en ontwikkelingen die op het landelijk

gebied afkomen in een geïntegreerde gebiedsaanpak. Het kabinet wil het areaal natuurgebied, zoals afgesproken in het Natuurpact, vergroten om de biodiversiteit te herstellen en de internationale natuurdoelen te kunnen halen. Ook wil zij, zoals vastgelegd in het regeerakkoord, dat in randgebieden rondom Natura2000-gebieden bekeken wordt of agrarisch natuurbeheer en minder intensief landgebruik een bijdrage kan leveren aan de klimaatopgave en aan natuurherstel.

Waterknelpunten

Om de bodemdaling in de veenweidegebieden tegen te gaan, stelt het kabinet dat waterpeilverhoging noodzakelijk is. Verder is ruimte nodig voor klimaatadaptatie. In dit verband geeft het

kabinet ook aan dat zoetwaterschaarste binnen gebieden moet worden opgelost door landgebruik meer af te stemmen op de zoetwaterbeschikbaarheid en dat grote watervragende functies beperkt moeten worden.

Daarnaast blijft ruimte nodig voor hogere dijken en voor waterafvoer en -opslag bij extreme neerslag.

Duidelijk is dat alle opgaven tezamen leiden tot een toenemende druk op de vraag naar grond. De vraag naar ruimte voor zonneparken en windmolens zal daarbij de grootste zijn.

drs M.R.B. van Dillen is redacteur van De Landeigenaar